

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2016/8

Tartalom

Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok.....	1
Ágazati teljesítmények.....	1
Termelői és fogyasztói árak.....	3
Társadalmi és jövedelmi folyamatok.....	4
Összefoglaló adatok.....	5
Táblázatok.....	6

Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok

- 2016 első felében a **globális gazdaságot** bővülés jellemezte, a folyamatokra a nyersanyagok átváltozása és az alacsony hozamszintek mellett hatással volt az átalakulóban lévő kínai gazdaság teljesítménye is. A túlnyomórészt fejlett országokat tömörítő OECD egészére számított GDP volumene 2016 I. negyedévében 1,7, II. negyedévében 1,6%-kal¹ meghaladta az egy évvel korábbit. A növekedési ütem 2015 III. negyedéve óta fokozatosan mérséklődik.
- 2016 I. félévében a meghatározó nemzetgazdaságok közül India gazdasági teljesítménye 7,5, Kínáé 6,7, az Egyesült Államoké 1,4, Japáné 0,5%-kal nőtt.¹
- Az **Európai Unió (EU-28)** tagországainak együttes gazdasági teljesítménye 2016 I. félévében 1,8%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. Görögország kivételével mindegyik tagországban nőtt a teljesítmény, a nagyobb súlyú nemzetgazdaságok közül az Egyesült Királyságé 2,0, Németorszáé 1,8%-kal. Magyarország régiós versenytársai (Csehország, Lengyelország, Románia, Szlovákia) mindegyikében emelkedett a GDP volumene.²
- A **magyar gazdaság** teljesítménye 2013 folyamán növekedési pályára állt, a bővülés 2016 első felében folytatódott. A nyers (kiigazítás nélküli) adatok szerint a GDP volumene 2016 I. félévében – a 2016. I. negyedévi 1,1 és a 2016. II. negyedévi 2,6%-os növekedés eredményeként – 1,9%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A szezonálisan és naptárhatással kiigazított index szerint hazánk gazdasági teljesítménye 2016 január–júniusban – az uniós átlagtól elmaradva – 1,4%-kal növekedett az előző év azonos időszakához viszonyítva.
- A **termelési oldalon** a GDP 2016. I. félévi növekedését elsősorban a piaci alapú szolgáltatások, az ipar és a mezőgazdaság teljesítménye okozta, az építőipar ugyanakkor visszafogta az emelkedést. A **felhasználási oldalon** a fogyasztáson alapult a gazdasági növekedés: a háztartások 4,3%-kal többet fogyasztottak, ugyanakkor a beruházási teljesítmény – döntően az uniós forrásból finanszírozott fejlesztések befejeződése miatt – 17%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest. A külső kereslet pozitívan járult hozzá a GDP bővüléséhez.
- A **külkereskedelmi termékgazdaságban 2016. január–augusztusban** – az első becslés szerint – a kivétel **értéke** 60,9 milliárd eurót tett ki,

3,0%-kal nagyobb összeget, mint 2015 ugyanezen időszakában. A behozatal értéke 54,3 milliárd euró volt, 1,4%-kal több az egy évvel korábbinál. A forgalom növekedési ütemei az elmúlt három év azonos időszakait tekintve a legalacsonyabbak. Külkereskedelmünk az első nyolc hónapot 6,6 milliárd eurós – korábban nem tapasztalt nagyságú – aktívummal zárta, az egyenleg 1,1 milliárd euróval javult az egy évvel ezelőttihez képest.

- A **január–júliusi időszakban** a kivétel **volumene** 4,1, a behozatalé 4,8%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz viszonyítva. 2016 első hét hónapjában a **forgalom forintban mért árszínvonala** mérséklődött az egy évvel korábbihoz mérten, a változás mértéke az exportban 0,6, az importban 2,9% volt. Az import árszínvonalának az exporttét meghaladó mértékű csökkenése hatására a **cserearány** kedvezően változott, a javulás mértéke 2,4% volt. A **forint** az euróhoz képest 1,6, a dollárhoz viszonyítva 1,5%-kal gyengült a 2015. január–júliusi időszakhoz viszonyítva.
- A **kormányzati szektor** az **I. félévet** 123 milliárd forint hiánnyal zárta, ami a bruttó hazai termék 0,7%-ának felelt meg. 2015 azonos időszakához képest a deficit 185 milliárd forinttal, GDP-arányosan számítva 1,1 százalékponttal csökkent. A kormányzati szektor bevétele 1,2, kiadása 3,5%-kal mérséklődött. A csökkenés a bevételi oldalon legnagyobb részben az uniós támogatásokat tartalmazó egyéb bevételek visszaesésével, a kiadási oldalon az uniós programok lezárulásának következményeként felére csökkenő beruházási kiadásokkal áll összefüggésben.
- A **lakossági hitelezésben** 2016 I. félévében nőtt az **engedélyezett hitelek** száma (39 530 darab) és összege (217,2 milliárd forint) az egy évvel korábbihoz képest. Az emelkedés az állami támogatással és a támogatás nélkül odaítélt hitelek számában és összegében egyaránt megfigyelhető.
- A **folyósított új lakáshitelek** száma közel harmadával, összegük felével emelkedett 2015 I. félévéhez képest. A hitelek többségét használt lakások vásárlására fordították, de jelentős volt a hitelkiváltások számának és összegének bővülése is.
- A **lakáshitel-állomány** 2016 I. félévében 2 953 milliárd forint volt, a GDP 8,7%-a, összege 3,8%-kal kevesebb az egy évvel korábbinál. 2014 végén a lakáshitel-állomány 52%-át devizaalapú lakáshitelek tették ki, amelyek aránya forinthitelre váltásuk után 2015 végére 0,2%-ra – 6,8 milliárd forintra – esett vissza. Az azóta eltelt időszakban ezek az értékek változatlanok maradtak.

Ágazati teljesítmények

- **2016-ban** az előző évinél 0,4%-kal kisebb területen, 5,1%-kal több, 7,9 millió tonna **kalászos gabona** termett. Az összes gabona termésátlaga felülmúlta az előző évit, valamint a 2011–2015 közötti évek átlagát is. A magasabb hozamok elsősorban a kedvező időjárással magyarázhatók.
- **Búzából** a 2015. évinél alig valamivel nagyobb (1,1%) területről 4,9%-kal több termést takarítottak be, az 5380 kilogramm/hektáros

¹ Szezonálisan kiigazított adatok szerint. Forrás: az OECD adatbázisa.

² Szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok. Forrás: az Eurostat adatbázisa.

termésátlag 1988 óta a legmagasabb volt. Az **árpa** 5,6%-kal nagyobb területéről, 14%-kal több termést arattak, az 1608 ezer tonnás termésmennyiséget csak az 1992. évi múltá felül. Az előző évinél 8,0%-kal magasabb termésátlag (5140 kilogramm/hektár) az eddigi legnagyobb. A 2015. évinél tizedével kisebb területen betakarított **tritikálé** termésmennyisége 6,0%-kal csökkent, termésátlaga azonban 4,8%-kal nőtt. **Zabból** és **rozsból** is jóval kisebb (22 és 29%-kal) területet takarítottak be. A termésmennyiség mindkét növény esetében valamivel több mint ötödével csökkent. A zab termésátlaga alig, a rozsé 9,4%-kal magasabb volt az előző évinél.

- Az **állatállományt** tekintve a **szarvamarha-állomány** az elmúlt 5 évben 140 ezerrel, az utóbbi egy évben 14 ezerrel gyarapodott, és 2016. június 1-jén 832 ezer volt. A gyarapodás négyötöde az egyéni gazdaságoknál történt, ami elsősorban a húshasznú tartás bővülésének eredménye.
- A **sertések** száma (3 millió) 99 ezerrel csökkent egy év alatt. Az állomány közel háromnegyedét gazdasági szervezetek tartották. A háztáji tartás évről évre veszít jelentőségéből, 2016. június 1-jén 778 ezer sertés volt az egyéni gazdaságokban.
- Az 1,2 milliós **juhállomány** 87%-át egyéni gazdaságokban tartották 2016. június 1-jén. A 34 ezres összes gyarapodás kilenczete is itt realizálódott.
- A **tyúkok** száma (36,5 millió) 1,4 millióval kevesebb volt a 2015. június 1-jéinél. Az állomány 63%-át gazdasági szervezetek, 37%-át egyéni gazdaságok tartották. Egy év alatt a gazdasági szervezetek állománya 700 ezerrel gyarapodott, az egyéni gazdaságoké 2 millióval csökkent.
- A **lúdállomány** (3,4 millió) 400 ezerrel, a **kacsaállomány** (5,7 millió) 450 ezerrel, a **pulykaállomány** (3,2 millió) 178 ezerrel több volt 2016. június 1-jén az egy évvel korábbinál. Az országban 56 ezer **lovat**, 92 ezer **kecskét**, 1,3 millió **házi nyulat**, 221 ezer **vágógalambot** és 801 ezer **méhcsaládot** tartottak.
- **2016 augusztusában az ipari termelés**³ volumene 11%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A munkanaphatástól megtisztított index szerint a kibocsátás 3,5%-kal emelkedett. A jelentős eltérést a nyers adathoz képest az okozta, hogy 2016 augusztusában hárommal több munkanap volt, mint egy évvel korábban. Az ipari termékek iránti kereslet mindkét értékesítési irányban élnkül: a külföldi értékesítések 9,5, a belföldi eladások 5,8%-kal emelkedtek az előző év azonos időszakához képest. Az ipar nemzetgazdasági ágai közül a **feldolgozóipar**é 12, a csekély súlyú **bányászat**é 22%-kal nőtt, az **energiaipar** termelése 0,8%-kal csökkent. A kocszgyártás, kőolaj-feldolgozás kivételével mindegyik feldolgozóipari alágban emelkedett a kibocsátás. A három legjelentősebb alág közül a járműgyártásban 17, az elektronikai iparban 13, az élelmiszeriparban 7,3%-kal többet termeltek.
- A augusztusi ipari kibocsátás az **előző hónaphoz képest** – szezonálisan és munkanaphatással kiigazítva – 1,6%-kal nőtt.
- **2016 január–augusztusában** az ipari termelés volumene – hullámozó teljesítmény mellett – 2,3%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A bővülés forrása a külső kereslet élnkülése volt: az összes értékesítés közel kétharmadát adó exporteladások volumene 2,4%-kal nőtt, a több mint egyharmadát adó belföldi eladásoké 1,1%-kal mérséklődött. Az ipari ágak közül a **feldolgozóipar** kibocsátása 2,9, az **energiaipar**é 1,9%-kal bővült, a kis súlyú **bányászat**é 20%-kal csökkent.
- 2016 első nyolc hónapjában a feldolgozóipari alágak döntő többségében nőtt a kibocsátás, a legnagyobb mértékben (12%) a szinte teljes egészében külpiacon termelő **elektronikai iparban**. (Az alágban belül a legjelentősebb súlyú elektronikus fogyasztási cikkek gyártása 9,3%-kal növekedett.) Szintén a feldolgozóipari átlagot meghaladó mértékben bővült a **fa-, papír- és nyomdaipar** (7,1%), a **villamos berendezés gyártása** (7,1%), az **egyéb feldolgozóipar** (6,1%), a **kohászat, fémfeldolgozás** (5,3%), valamint a **gumi-, műanyag- és építőanyagipar** (4,0%). A feldolgozóipari termelés közel harmadát adó **járműgyártás** 2,3%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A két meghatározó – az alág kibocsátásából együttesen 97%-kal részesedő – járműipari alágzat közül a közúti gépjármű gyártása 3,4%-kal csökkent, ugyanakkor a

közúti jármű alkatrészeinek gyártása 9,6%-kal nőtt. A feldolgozóipari termelés több mint egytizedét adó **élelmiszeripar** (élelmiszer, ital, dohánytermék) kibocsátása 1,0, ezen belül a legnagyobb alágzatának számító húsipar 4,2%-kal bővült.

- 2016 január–augusztusában három feldolgozóipari alág kibocsátása csökkent, a legnagyobb mértékben (9,7%) – a kiemelkedő májusi és augusztusi termelésbővülés ellenére – a **gép-, gépi berendezés gyártásában**. Szintén mérséklődött a **gyógyszergyártás** (0,5%), valamint a **vegyi anyag, termék gyártása** (1,4%).
- 2016 január–augusztusában az előző év azonos időszakához képest az ipari termelés három **régióban** – Nyugat-Dunántúlon (3,3%), Közép-Magyarországon (2,0%), valamint Észak-Alföldön (1,0%) – csökkent, a többi négy régióban 2,1 és 17% közötti mértékben nőtt, leginkább a kis súlyú képviselő Dél-Dunántúlon.
- 2016 augusztusában a megfigyelt feldolgozóipari ágazatok **új rendeléseinek volumene** 15, ezen belül a járműgyártásé 35%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Az új belföldi rendelések volumene 22, az új exportrendeléseké 14%-kal emelkedett. Az összes **rendelésállomány volumene** augusztus végén 5,8%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A két legtöbbet termelő alág közül az elektronikai ipar rendelésállománya 6,5, a járműgyártásé 3,4%-kal nagyobb volt a 2015. augusztusánál.
- A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körében az **egy alkalmazásban állóra jutó termelés** 2016 első nyolc hónapjában 0,1%-kal mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest. A termelékenységek csökkenése 2,9%-os létszámemelkedés mellett következett be.
- Az **építőipari termelés** volumene év eleje óta elmarad az egy évvel korábbitól: **augusztusban** 9,0, az **első nyolc hónap átlagában** 22%-kal. A termelés visszaesését főként az okozta, hogy az uniós forrásból végzett munkák 2015 végéig befejeződtek.
- A két **építményfőcsoport** termelése augusztusban is eltérően alakult: az épületek építése, ami az összes termelés több mint felét adta, 7,0%-kal nőtt, az egyéb építményeké ezzel szemben 24%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest. Az épületek építésének volumennövekedése nagyrészt ipari épületek, kisebb részben oktatási épületek, illetve sportlétesítmények építésének az eredménye. Az egyéb építmények területén a legnagyobb mértékben az út- és vasút-, illetve közműépítő vállalkozások termelése maradt el az előző év azonos időszakától. Összességében 2016 első nyolc hónapjában az épületek építésének volumene 3,6, az egyéb építményeké 39%-kal visszaesett az előző év azonos időszakához képest.
- Az **előző hónaphoz viszonyítva** augusztusban – a szezonálisan és munkanaphatással kiigazított index szerint – az építőipar termelése 4,6%-kal nőtt.
- Az augusztusban megkötött **új szerződések volumene** 13%-kal kisebb volt az egy évvel korábbinál. Az épületek építésére kötött szerződések volumene 21, az egyéb építményeké 8,2%-kal csökkent. Ugyanakkor évkezdettől az új szerződések volumene 4,0%-kal meghaladta az egy évvel korábbit.
- Az építőipari vállalkozások **hó végi szerződésállományának volumene** augusztus végén 19%-kal volt magasabb az egy évvel korábbi, alacsony bázisnál. Az épületek építésének augusztus végi szerződésállománya 45, az egyéb építményeké 5,5%-kal meghaladta az egy évvel korábbit.
- A szolgáltatóágazatok közül a **kiskereskedelmi üzletek forgalmának** alakulását 2013 óta növekvő tendencia jellemzi. **2016 augusztusában** az eladások volumene 5,8, **január–augusztusban** összességében 5,0%-kal nőtt. (A naptárhatástól megtisztított adatok szerint 4,3, illetve 4,9%-os volt az emelkedés.) Augusztusban az előző hónaphoz képest – a szezonálisan és naptárhatástól megtisztított index szerint – az üzletek forgalma lényegében stagnált (+0,2%).
- Január–augusztusban az összeforgalom csaknem felét kitevő **élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletek** eladási volumene 2,7%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit. Ezen belül a forgalom több mint háromnegyedét lebonyolító vegyes üzleteké 2,6, az élelmiszer-,

³ Az ipar összesen adata a teljes iparra, míg a többi adat a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körére vonatkozik.

ital-, dohányáru-szaküzleteké 3,0%-kal emelkedett. A **nem élelmiszertermék jellegű üzletek** forgalma 2016 első nyolc hónapjában összességében 8,0%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Ezen belül növekedtek az eladások a textil-, ruházati és lábbeliüzletek (12%), a forgalom több mint negyedét adó bútór-, műszaki cikkek-üzletek (6,9%), a könyv-, számítástechnika- és egyéb biparcikk-üzletek (5,9%), a gyógyszer-, gyógyászati termékek-, illatszerüzletek (4,6%), valamint az iparcikk jellegű vegyes üzletek (2,5%) körében, mérséklődött viszont a használati cikkek-üzleteknél (1,7%). A termékek széles körére kiterjedő, ugyanakkor az összeforgalom mindössze 2,9%-át adó csomagküldő és internetes kiskereskedelemben a forgalom 28%-kal emelkedett. Az **üzemanyag-töltő állomások üzemanyag-forgalma** január–augusztusban 5,5%-kal bővült, miközben a járműüzemanyagok fogyasztói ára átlagosan 11%-kal csökkent.

- Január–augusztusban a kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-üzletek** forgalmában 6,0%-os emelkedést mértünk az egy évvel korábbihoz képest.
- A **kereskedelmi szálláshelyeken** a vendégek száma 5,4, a vendégéjszakáké 5,5%-kal emelkedett 2016 január–augusztusában. A külföldi vendégek 9,5, a belföldiek 10,1 millió vendégéjszakát vettek igénybe, 4,0, illetve 6,9%-kal többet, mint egy évvel korábban.
- **Fő küldő országaink** többségéből nőtt a forgalom: a Csehországból érkező vendégek által eltöltött éjszakák száma 17%-kal nőtt, a bővülés mértéke Ausztria, az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság és Lengyelország esetében 2 és 9% közötti mértékű volt. A legnagyobb küldő ország, Németország esetében ugyanakkor 4,3%-os vendégforgalom-csökkenést mértünk.
- A vendégforgalom bővülése a szálláshelyek árbevételét is növelte: 2016 első nyolc hónapjában 265 milliárd forint, az előző év azonos időszakában mértéknél folyó áron 6,9%-kal nagyobb **bruttó árbevétel**t könyveltek el. A Széchenyi Pihenőkártyával történő fizetésekből 14 milliárd forint, az egy évvel korábbiánál folyó áron 3,8%-kal több bevétel származott.
- A **szállodák** szobakihasználtsága 56,1% volt, az előző évinél 1,6 százalékponttal magasabb.
- A **vendéglátóhelyek** eladási forgalmának volumene 8,9%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest, értéke 2016 január–augusztusban összesen 667 milliárd forintot tett ki.

Termelői és fogyasztói árak

- **2016 augusztusában** a **mezőgazdasági termelői árak** 2,6%-kal mérséklődtek az előző év azonos időszakához képest. A **növényi termékek** ára összességében 5,5, a gabonaféléké 5,0%-kal csökkent, ezen belül a búza ára 17%-kal visszaesett, a kukoricáé 4,8%-kal nőtt. A gyümölcsök árszínvonala 4,6, a zöldségféléké 8,3%-kal csökkent, a burgonyáé közel ötödével (18%) nőtt. Az **élő állatok és állati termékek** ára összességében 2,5%-kal emelkedett, ezen belül az élő állatoké 4,5%-kal magasabb, az állati termékeké 2,4%-kal alacsonyabb lett. A vágósertés ára 15%-kal nőtt, a tej ára 4,7%-kal csökkent.
- **2016 január–augusztusában** a mezőgazdasági termelői árak 0,5%-kal csökkentek. A növényi termékek ára 1,2%-kal magasabb, az élő állatok és állati termékeké 3,2%-kal alacsonyabb lett. A zöldség- és gyümölcsfélék ára alig változott (előbbi 0,7%-kal emelkedett, utóbbi 0,5%-kal mérséklődött), a tej ára 11%-kal alacsonyabb lett.
- Az **ipari termelői árak 2016 augusztusában** 2,8, az **év első nyolc hónapjában** 2,0%-kal alacsonyabbak lettek az előző év azonos időszakához képest, a mérséklődő tendencia több mint egy éve tart. A termelői ár-csökkenést elsősorban az alap- és nyersanyagok világgpiaci árának süllyedése okozza.
- Az ipari **belföldi eladások** árai három éve folyamatosan csökkennek: az árak augusztusban 3,3, január–augusztusban 4,1%-kal maradtak el az egy évvel korábbtól. Az év első nyolc hónapjában az energiaiparban a hazai eladások árai – az energiahordozók világgpiaci árának alakulásával összefüggésben – 5,9%-kal csökkentek. A feldolgozóiparban a belföldi

értékesítés árai 3,7%-kal alacsonyabbak lettek, ezen belül az alágak többségében emelkedtek az árak, a legjelentősebb súlyúnak számító kokszyártás, kőolaj-feldolgozás területén viszont – részben az alapanyagok világgpiaci árakulása miatt – a legnagyobb mértékben csökkentek (19%).

- **2016 január–augusztusában** az ipari **exportértékesítés** árai az előző év azonos időszakához viszonyítva 1,0%-kal mérséklődtek, ezen belül a legnagyobb súlyú járműgyártás esetében 2,4%-kal emelkedtek. (2016 augusztusában az exportértékesítési árak 2,6%-kal elmaradtak a 2015. augusztusitól, ennél nagyobb mértékű csökkenésre közel négy éve nem volt példa.)
- A **szolgáltatási kibocsátási árak⁴ 2016 I. félévében** átlagosan 0,2%-kal csökkentek az egy évvel korábbihoz képest. A megfigyelt szolgáltatáscsoportok többsége drágult, a legnagyobb mértékben (4,3%-kal) a raktározás, tárolás. A közúti áruszállítás, költöztetés – elsősorban az olcsóbb gázolaj miatt – 0,4, a távközlés – elsődlegesen az uniós szintű szabályozások következtében – 2,3%-kal olcsóbb lett. A jogi, számviteli, adószakértői tevékenység, üzletviteli tanácsadás szakágazatcsoport szolgáltatásai, valamint a reklám, piackutatás árai lényegében nem változtak (+0,1%) az egy évvel korábbihoz képest.
- A **fogyasztói árak** – négy hónapja tartó mérséklődést követően – **szeptemberben** átlagosan 0,6%-kal meghaladták az előző év azonos időszakait. Az inflációt elsősorban az üzemanyagok szeptemberi drágulása és a bázishatás okozta, mivel a világgpiaci olajár és ezáltal az üzemanyagárak egy évvel korábbi jelentős esése szeptembertől épült be a bázisba.
- **2016 első kilenc hónapjában** a fogyasztói árak átlagosan 0,1%-kal meghaladták az előző év azonos időszakait. A **javak főbb csoportjai** közül a legnagyobb mértékben (2,3%) a szeszes italok, dohányárak drágultak, ezen belül a dohánytermékekért 4,4%-kal kellett többet fizetni az előző év azonos időszakához képest. A szolgáltatások árszínvonala 2015 január–szeptemberéhez képest 1,4%-kal emelkedett, ezen belül – elsősorban a külföldi üdülések jelentős drágulása miatt – 3,5%-kal kellett többet fizetni az üdülési szolgáltatásokért. A lakbér, lakásszolgáltatás ára 1,7, a hírközlésé 1,1, a közlekedési szolgáltatásoké 0,7%-kal nőtt. A tartós fogyasztási cikkek 0,9%-kal drágultak, ezen belül leginkább a járművek árai emelkedtek: az új személygépkocsikéi 1,2, a használtakéi 6,1%-kal. Az élelmiszerek 0,6%-kal kerültek többre, a csoporton belül azonban az egyes termékek átlagárai változatosan alakultak. A hús, hal és készítményeik 5,2, ezen belül a sertéshús – az áfacsökkenés miatt – 16, a baromfié 1,1%-kal olcsóbb lett. A sertéshús fogyasztói ára ugyanakkor – a világgpiaci folyamatok hatására nagymértékben növekvő felvásárlási árak miatt – az év folyamán lassú emelkedésnek indult, így egyre kisebb mértékben érződik az áfacsökkenés hatása. Jelentősen csökkent a tej (7,2%) és a sajt (5,7%) ára, ellenben a liszt 1,7, a cukor 21%-kal drágult egy év alatt. Az idényáras élelmiszerek ára is jelentősen, 12%-kal nőtt, ezen belül a friss gyümölcsöké 6,1, a zöldségeké 11, a burgonyáé 34%-kal kellett többet fizetni, mint 2015 első kilenc hónapjában. A házon kívüli étkezés árszínvonala 3,0%-kal emelkedett. A ruházati cikkek fogyasztói ára január–szeptemberben 0,4%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A legnagyobb mértékben, 3,6%-kal az egyéb cikkek (gyógyszerek, járműüzemanyagok, illetve lakással, háztartással és testápolással kapcsolatos, valamint kulturális cikkek) fogyasztói ára csökkent, ezen belül a járműüzemanyagoké 10,3%-kal kellett kevesebbet fizetni. Ugyanakkor az üzemanyagárak csökkenésének üteme szeptemberben jelentősen mérséklődött, részben az árak emelkedése, részben a bázishatás miatt. A háztartási energia árszínvonala január–szeptemberben 0,1%-kal mérséklődött az előző év azonos időszakához mérten, ezen belül a legfőbb rezsi költségek (elektromos energia, vezetékes gáz, távfűtés) ára nem változott.
- A **nyugdíjások** esetében a fogyasztói árak 2016 szeptemberében 0,7, az első kilenc hónap átlagában 0,4%-kal meghaladták az előző év azonos időszakait.

⁴ A teljes ügyfélkörnek nyújtott szolgáltatások esetében.

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

- Az alapvető népmozgalmi mutatók szerint **2016 első nyolc hónapjára** az egy évvel korábbinál kevesebb születés és halálozás, valamint lassuló ütemű népességszökkenés volt jellemző.
- Az előzetes adatok szerint 2016. január–augusztusban 60 418 **gyermek született**, ami 0,2%-kal (143 fővel) elmaradt a 2015. azonos időszakától, a születési arányszám (9,2 ezrelék) nem változott. Az **elhunytak** száma (82 564 fő) 8,9%-kal (8070 fővel) kevesebb volt az előző év azonos időszakánál, a halálozási arányszám – 1,2 ezrelékpontos csökkenés mellett – 12,6 ezreléket tett ki. A **csecsemőhalandóság** 4,1 ezrelékes értéke 0,1 ezrelékponttal elmaradt az egy évvel korábbihoz mérten.
- A **természetes fogyás** üteme lassult, mivel a halálozások abszolút száma nagyobb mértékben csökkent, mint a születéseké. A fogyás mértéke 22 146 fő volt, szemben az egy évvel ezelőtti 30 073-mal.
- Folytatódott a **házasságkötések** számának évek óta tartó emelkedése: 2016 első nyolc hónapjában 36 026 házasságot anyakönyveztek, 9,2%-kal (3035-tel) többet, mint egy évvel korábban.
- **2016. június–augusztusban** javultak a munkaerőpiaci mutatók: a foglalkoztatottak száma és aránya bővült, a munkanélkülieké mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest. A 15–74 évesek körében a **foglalkoztatottak száma** 4 millió 386 ezer fő volt, 135 ezer fővel több a 2015. június–augusztusánál. A növekedéshez döntően – 130 ezer fővel – a hazai elsődleges munkaerőpiacon foglalkoztatottak létszám-emelkedése járult hozzá, miközben a közfoglalkoztatottak köre és a külföldi telephelyen dolgozók száma mintavételi hibahatáron belül – 4,3 és 1,6 ezer fővel – nőtt. A foglalkoztatottak közül 4 millió 345 ezren tartoztak a 15–64 évesek korcsoportjába, ez 130 ezer fős (3,1%-os) növekedés az egy évvel korábbihoz viszonyítva, **foglalkoztatási arányuk** pedig 2,5 százalékponttal, 67,1%-ra bővült. A nők foglalkoztatási mutatói némileg nagyobb mértékben javultak, körükben a foglalkoztatási arány egy év alatt 2,6 százalékponttal, 60,8%-ra, a férfiaké 2,4 százalékponttal, 73,5%-ra emelkedett. Nőtt a foglalkoztatottság a munkaerőpiacon kis számban jelen lévő 15–24 éves fiatalok, a legjobb munkavállalási korú, 25–54 évesek, valamint az 55–64 évesek körében egyaránt. (Ezen korcsoportokhoz tartozók foglalkoztatási aránya 28,8, 82,7 és 50,5% volt.)
- A 15–64 éves korcsoportban a **munkanélküliek száma** 226 ezer fő volt, negyedével (77 ezer fővel) kevesebb a 2015. június–augusztusánál, miközben a **munkanélküliségi ráta** ugyanezen időszak alatt 1,8 százalékponttal, 5,0%-ra esett vissza. A nőket és a férfiakat közel azonos szintű (5,0 és 4,9%) munkanélküliség jellemezte, ugyanakkor a nők körében az egy év alatt bekövetkezett javulás nagyobb mértékű volt (2,2 és 1,4 százalékpont). Mindhárom fő korcsoportban csökkent a munkanélküliség. A 15–24 éves fiatalok munkanélküliségi rátája 12,8, a 25–54 éveseké 4,3, az 55–64 éveseké 4,0%-ra mérséklődött. A munkanélküliek 49,3%-a **tartósan**, azaz legalább egy éve **munkanélküli**, míg a **munkakeresés átlagos időtartama** 18,6 hónap volt.⁵
- **2016. augusztusban** a teljes munkaidőben alkalmazásban állók **bruttó átlagkeresete** – nemzetgazdasági szinten⁶ – 258 300 forint volt, 6,9%-kal magasabb az előző év azonos időszakánál. A **nettó átlagkereset** családi kedvezmény nélküli összege 171 700 forint volt, a kedvezményt is figyelembe véve 178 900 forintra becsülhető. A nettó átlagkereset 8,5%-kal magasabb volt a 2015. augusztusánál. (2016-ban a személyi jövedelemadó kulcsa 1 százalékponttal mérséklődött az előző évekhez képest, ennek következtében a bruttó és a nettó keresetek növekedési üteme 2016 januárjától eltért egymástól.)
- **2016 első nyolc hónapjában** a teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szintű **bruttó átlagkeresete** 257 900 forint volt, 6,0%-kal több a 2015. január–augusztusánál. A családi kedvezmény figyelembe vétele nélküli számított **nettó átlagkereset** 171 500 forintos összege – a személyi jövedelemadóval kapcsolatos szabályok változása miatt – egy év alatt a bruttónál nagyobb mértékben, 7,6%-kal emelkedett. 2016-ban a családi adókedvezmény igénybevételének szabályai – elsősorban a kétgyermekes háztartások esetében – módosultak, a kedvezményt is figyelembe véve a nettó kereset átlagosan 178 700 forintra becsülhető. A keresetek növekedési ütemére a minimálbér és a garantált bérminimum emelkedése, a fegyveres testületek illetményemelésé,⁷ valamint a szociális területen dolgozók részére kifizetett kiegészítő pótlék is hatással volt. A közfoglalkoztatottak nélküli adatok alapján a bruttó átlagkereset 6,5, a nettó 8,1%-kal haladta meg a 2015. január–augusztusit.
- A vállalkozásoknál alkalmazásban állók átlagosan nettó 181 400 forintot kerestek, 6,9%-kal többet az egy évvel korábbinál. A közfoglalkoztatás hatását kiszűrve a költségvetés területén a nettó átlagbér összege 180 300 forint volt, 11,5%-kal nagyobb a 2015. január–augusztusánál, miközben a nonprofit szervezeteknél dolgozók 165 100 forintot kitevő keresete egy év alatt 7,5%-kal nőtt. (A költségvetési intézmények és a nonprofit szervezetek kiemelését a közfoglalkoztatottak jelentős száma indokolja, mivel 94%-uk ebben a két gazdálkodási formában dolgozott.)
- A költségvetési és a nonprofit szférában dolgozók egy része, mintegy 145 ezer fő – a 2011–2012. évi az adó- és járulékváltozások ellen-tételezését szolgáló – a keresetbe nem tartozó **kompenzációban részesült**, a juttatás havi összege átlagosan bruttó 9600, illetve 9400 forint volt.
- A fogyasztói árak 0,1%-os növekedése mellett a – családi kedvezmény nélküli – **reálkereset** 7,5%-kal magasabb volt a 2015. január–augusztusánál.

⁵ A 15–74 éves népességben belül.

⁶ A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél.

⁷ Ezen belül a nettó átlagkereset a honvédelemben 48, a közbiztonság, közrend területén 27, a tűzvédelemben 28%-kal magasabb volt az előző év január–augusztusánál.

Összefoglaló adatok

Mutató	2015	2015. III. negyedév	2015. IV. negyedév	2016. I. negyedév	2016. II. negyedév
Volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest, %					
Bruttó hazai termék (GDP)	2,9 ^{a)}	2,4	3,2	1,1	2,6
Beruházás	3,8	-5,2	10,8	-12,6	-20,3
A háztartások tényleges fogyasztása	2,6	2,5	3,2	4,0	4,6
A GDP százalékában					
Kormányzati szektor nettó hitelnyújtása, -felvétele	-1,6 ^R	-1,5 ^R	-1,1 ^R	-0,7 ^R	-0,7
Ezer darab					
Az épített lakások száma	7,6	1,6	3,0	1,4	2,0
Mutató	2015	2016. március–május	2016. április–június	2016. május–július	2016. június–augusztus
A 15–64 éves népességen belül, %					
Munkanélküliségi ráta	6,8	5,5	5,1	5,0	5,0
Foglalkoztatási arány	63,9	66,0	66,4	66,9	67,1
Mutató	2015	2016. június	2016. július	2016. augusztus	2016. január–augusztus
Száma, fő					
Élveszületések	91 690	7 515 ^R	8 297 ^R	8 384	60 418
Halálozások	131 697	9 700 ^R	9 738 ^R	9 377	82 564
Természetes szaporodás/fogyás	-40 007	-2 185 ^R	-1 441 ^R	-993	-22 146
Millió euró					
Külkereskedelmi termékforgalom					
Behozatal értéke	81 865	7 334	6 598	6 638 ⁺	54 296 ⁺
Kivitel értéke	90 460	8 445	7 266	7 240 ⁺	60 942 ⁺
Egyenleg	8 595	1 112	668	601 ⁺	6 646 ⁺
Változás az előző év azonos időszakához képest, %					
Behozatal volumene	6,3	6,6	-2,0	..	4,8 ^{b)}
Kivitel volumene	7,8	7,4	-3,4	..	4,1 ^{b)}
Mezőgazdasági értékesítés volumene	4,3	6,0	33,5	48,6	16,1
Mezőgazdasági termelői árak	0,4	1,5	1,2	-2,6	-0,5
Ipari termelés volumene	7,4	-0,3	-4,7	11,1	2,3
Ipari belföldi értékesítésének volumene	2,8	-4,1	-5,8	5,8	-1,1
Ipari exportértékesítés volumene	9,8	-0,9	-5,0	9,5	2,4
Feldolgozóipari új rendelések volumene	-	-2,6	-5,2	15,4	-
Ipari termelői árak	-0,9	-2,6	-2,3	-2,8	-2,0
Építőipari termelés volumene	3,0	-16,2	-17,6	-9,0	-22,0
Kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumene	5,7	5,7	2,9	5,8	5,0
Kereskedelmi szálláshelyek					
összes vendégei	7,9	1,8	8,7	4,1	5,4
összes vendégéjszakái	6,0	1,5	8,2	5,3	5,5
Alkalmazásban állók létszáma	2,5	3,1	2,6	2,2	3,3
Bruttó átlagkereset, nominális	4,3	5,7	5,1	6,9	6,0
Nettó átlagkereset, nominális	4,3	7,3	6,7	8,5	7,6
Fogyasztói árak ^{c)}	-0,1	-0,2	-0,3	-0,1	0,1

a) Negyedéves adatok alapján.

b) 2016. január–július.

c) 2016. szeptember: 0,6%.

.. Nincs adat.

+ Előzetes adat.

^R Revideált adat.

- A jelenség nem fordult elő.

TÁBLÁZATOK

MAKROGAZDASÁGI FOLYAMATOK

Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok

- 3.1.1. A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexei
- 3.1.2. A bruttó hazai termék (GDP) termelése folyó áron
- 3.1.5. A bruttó hazai termék (GDP) termelésének volumenindexei, 2005. évi átlagáron, előző év azonos időszaka = 100,0
- 3.1.9. A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználása folyó áron
- 3.1.12. A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználásának volumenindexei, 2005. évi átlagáron, előző év azonos időszaka = 100,0

További táblázatok

Beruházás

- 3.3.1. A nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke gazdasági ágak szerint
- 3.3.2. A nemzetgazdasági beruházások volumenindexei gazdasági ágak szerint

További táblázatok

Külkereskedelem

- 3.5.2. A külkereskedelmi termékforgalom euróban, árufőcsoportonként
- 3.5.4. A külkereskedelmi termékforgalom volumenindexei árufőcsoportok szerint
- 3.5.7. A külkereskedelmi termékforgalom euróban, országcsoportok szerint
- 3.5.9. A külkereskedelmi termékforgalom volumenindexei országcsoportok szerint
- 3.6.9. A külkereskedelmi termékforgalom árindexei országcsoportok szerint
- 3.6.10. A külkereskedelmi termékforgalom árindexei árufőcsoportok szerint

További táblázatok

Kormányzati szektor

- 3.1.23. A kormányzati szektor főbb adatai
- 3.1.24. A kormányzati szektor negyedéves nem pénzügyi számlái

ÁGAZATI TELJESÍTMÉNYEK

Mezőgazdaság

- 4.1.1. Állatállomány
 - 4.1.6. A mezőgazdasági termékek értékesítésének (felvásárlásának) volumenindexei
 - 4.1.19. A fontosabb szántóföldi növények betakarított területe, összes termése és termésátlaga
 - 4.1.20. A fontosabb zöldségfélék betakarított összes termése
 - 4.1.21. A szőlő és a fontosabb gyümölcsfajok összes termése
- További táblázatok

Ipar

- 4.2.1. Az ipari termelés és értékesítés értéke
- 4.2.2.1. Az ipari termelés és értékesítés volumenindexei, az előző év azonos időszaka = 100,0

- 4.2.2.2. Az ipari termelés és értékesítés volumenindexei szezonálisan és munkanappal kiigazítva
 - 4.2.4. Az ipari termelés értéke alágak szerint
 - 4.2.5. Az ipari termelés volumenindexei alágak szerint, az előző év azonos időszaka = 100,0
 - 4.2.12. Az ipar belföldi értékesítése alágak szerint
 - 4.2.13. Az ipar belföldi értékesítésének volumenindexei alágak szerint, az előző év azonos időszaka = 100,0
 - 4.2.16. Az ipar exportértékesítése alágak szerint
 - 4.2.17. Az ipar exportértékesítésének volumenindexei alágak szerint, az előző év azonos időszaka = 100,0
 - 4.2.28. Az ipari termelékenység indexei alágak szerint, az előző év azonos időszaka = 100,0
 - 4.2.29. A kiemelt feldolgozóipari ágazatok összes rendelésállománya
 - 4.2.32. A kiemelt feldolgozóipari ágazatok összes új rendelései
- További táblázatok

Építőipar

- 4.3.1. Az építőipari termelés értéke és volumenindexe építményfőcsoportonként
- 4.3.2. Az építőipari termelés értéke és volumenindexe ágazatonként
- 4.3.3. Az építőipari termelés fixbázisú és havi volumenindexei építményfőcsoportonként
- 4.3.4. Az építőipari vállalkozások szerződéseinek értéke és volumenindexei, építőipar összesen

További táblázatok

Lakásépítés, lakáspiac

- 2.3.1. Lakásépítés, lakásmegszűnés, üdülőépítés (negyedéves adatok)
- 2.3.2. Lakásépítés, lakásmegszűnés, üdülőépítés (kumulált adatok)
- 2.3.3. Kiadott új építési engedélyek (kumulált adatok)
- 2.3.4. Kiadott új építési engedélyek (havi adatok)
- 2.3.6. Lakáspiaci árindex

További táblázatok

Kiskereskedelem

- 4.4.9. A kiskereskedelmi üzletek forgalma
 - 4.4.10. A kiskereskedelmi üzletek forgalmának kiigazítatlan volumenindexe
 - 4.4.11. A kiskereskedelmi üzletek forgalmának naptárhatástól megtisztított volumenindexe
- További táblázatok

Turizmus, vendéglátás

- 4.5.15. A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma szállástípusonként
- 4.5.16. A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák szállástípusonként
- 4.5.17. Kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak száma országok szerint
- 4.5.18. A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák turisztikai régióként

- 4.5.19. A kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevételei szállástípusonként
 - 4.5.20. A szállodák összefoglaló adatai
 - 4.5.23. A vendéglátóhelyek eladási forgalma
- További táblázatok

Szállítás, közlekedés

- 4.6.1. Belföldi áruszállítás
 - 4.6.2. Nemzetközi áruszállítás
 - 4.6.3. Áruszállítás összesen
 - 4.6.14. Helyközi személyszállítás
 - 4.6.15. Helyi személyszállítás
 - 4.6.16. Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér forgalma országonként
 - 4.6.17. Magyarországon első alkalommal forgalomba helyezett személygépkocsik száma gyártmány szerint
- További táblázatok

Információ, kommunikáció

- 4.7.1. Bekapcsolt vezetékes telefon fővonalak és hívások száma
 - 4.7.3. Mobil-előfizetések és hívások száma
 - 4.7.7. Az internet-előfizetések száma hozzáférési szolgáltatások szerint
- További táblázatok

TERMELŐI ÉS FOGYASZTÓI ÁRAK

Mezőgazdasági árak

- 3.6.11. A mezőgazdasági termékek termelőiár-indexei
- 3.6.13. A mezőgazdasági ráfordítások árindexei és az agrárrolló

Ipari árak

- 3.6.18. Az ipar termelőiár-indexei
- 3.6.19. Az ipar belföldi értékesítésének árindexei
- 3.6.20. Az ipar exportértékesítésének árindexei

Építőipari árak

- 3.6.25. Az építőipar termelői árindexei

Fogyasztói árak

- 3.6.1. Fogyasztóiár-indexek a termékek és szolgáltatások főbb csoportjai szerint
- 3.6.2. Fogyasztóiár-indexek a termékek és szolgáltatások részletes csoportjai szerint

- 3.6.5. Egyes termékek és szolgáltatások havi, országos fogyasztói átlagára
- További táblázatok

TÁRSADALMI ÉS JÖVEDELMI FOLYAMATOK

Demográfiai helyzet

- 1.1. Népmozgalom
- További táblázatok

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

- 2.1.0.1. A 15–74 éves népesség gazdasági aktivitása nemenként, havi adatok
 - 2.1.0.2. A 15–64 éves népesség gazdasági aktivitása nemenként, havi adatok
 - 2.1.1.1. A 15–74 éves foglalkoztatottak számának alakulása
 - 2.1.1.2. A 15–64 évesek foglalkoztatási rátájának alakulása
 - 2.1.1.3. A 15–74 éves munkanélküliek számának alakulása
 - 2.1.1.4. A 15–74 évesek munkanélküliségi rátájának alakulása
- További táblázatok

Alkalmazásban állók, keresetek

- 2.1.31. Összefoglaló táblák – nemzetgazdaság összesen
 - 2.1.32. Összefoglaló táblák – vállalkozások összesen
 - 2.1.33. Összefoglaló táblák – költségvetés összesen
 - 2.1.34. Összefoglaló táblák – nonprofit szervezetek összesen
- További táblázatok

Személy sérüléssel közúti közlekedési balesetek

- 2.4.2. Személy sérüléssel közúti közlekedési balesetek
 - 2.4.6. Ittasan okozott balesetek
- További táblázatok

TERÜLETI ADATOK

- Népesség, népmozgalom
- Társadalom
- Általános gazdasági mutatók
- Gazdasági ágazatok

NEMZETKÖZI ADATOK

**További információk,
adatok (linkek):**
www.ksh.hu

Elérhetőségek:
kommunikacio@ksh.hu
[Információs szolgálat](#)
Telefon: (+36-1) 345-6789